

XII. BIBLIJSKI KOLOKVIJ O DJELIMA APOSTOLSKIM U BEČU

Od 19. do 23. listopada 2002. godine u organizaciji Znanstvenog vijeća Austrijskog katoličkog biblijskog djela a pod ravnanjem profesora *Gottfrieda Vanonija* iz Mödlinga održan je XII. biblijski kolokvij koji se okuplja svake druge godine. Sudionici dolaze iz Europskog istoka koji s austrijskim, južnotirolskim i istočnonjemačkim bibličarima obrađuju izabranu biblijsku temu ili knjigu. U radu kolokvija sudjelovalo je 50-ak bibličara iz Poljske, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Češke, Mađarske i Slovačke.

Ovogodišnji simpozij bavio se Djelima apostolskim koja su sačuvala fascinantnost kršćanskog pokreta mlade Crkve. Tako je *Jerzy Chmiel* iz Krakówa obradio »Prazajednica u Jeruzalemu i antička udruženja«, započeo od zajedništva, kononia, bogoslužne zajednice, monasterija i udruge. *Isti autor* pokazao je u drugom referatu »O strukturi kanona Dj 1 – 6« crkvenost po usporedbi između židovske i kršćanske građe, između Crkve i Hrama te Starog zavjeta i Isusovog uskrsnuća. Događaj Duhova, mnogi starozavjetni citati posebno iz Izlazaka objedinjuju Djela apostolska u nauk (apostola), lomljenje kruha (euharistiju), molitvu i pohod Hramu. *Joseph Kozyra* iz Katowica govorio je »O Apolonovom navještenju Evanđelja u Efezu (Dj 18,24-28)«. Apolon je evangelizirao čak samo s Ivanovim krštenjem. Priscila i Akvila uvode ga po vjeri u Isusa Krista do punog zajedništva s Crkvom. Apolon se susreće i u Korintu (1 Kor 3,1-9). Posebno uspješno predavanje izrekao je *Roman Pindel* također iz Krakówa »O đakonatu kao modelu prevladavanja krize u zajednici (6,1-7)«. Problem je nastao zaradi zapostavljanja helenističkih udovica. Apostoli se suočavaju s problemom ali ne žele zapostaviti Božju riječ na račun služenja kod stolova. Zato predlažu izbor sedam muževa dobra glasa, punih duha i mudrosti. Oni će preuzeti zadaću služenja u Crkvi. Prijedlog je doživio sveopće odobrenje pa su izabrali sedmoricu ispunjenu vjerom i Duhom Svetim. Apostoli su molili i na njih položili ruke. To je uzorna odluka za sve buduće krize. *Stanisław Pisarek* također iz Katowica obradio je kuriozum »Djela apostolskih u Bibliji Andréa Chouraquia«. To Sveto pismo u 26 svezaka pravo je remek djelo teksta, tumačenja i biblijske kulture. Riječ »djela« prevodi se kao gesta, a apostoli s poslanicima. Sudionicima su bila na raspolaganju još dva priloga. Jedan je bio preuzet od *Gerharda Jankowskog* »O gospodarskim pitanjima u Djelima apostolskim«. Drugi je poslao *Jan Lach* »O katehezi o Crkvi u Jeruzalemu u Djelima apostolskim«. Idealna zajednica (2,42-47) osvjedočena

je u Isusovo uskrsnuće i solidarna u zemaljskim dobrima (4,32-35) okuplja se i posjeduje apostolsku čudesnu moć (5,12-16).

Vidan je bio svakodnevni doprinos hrvatskih bibličara. Tako je prvog dana govorio Ive Šmatović, gradišćanski Hrvat iz Jure (Győr) u Mađarskoj na temu »O duhovnom bratstvu u ranokršćanskim zajednicama«. Obradio je evanđeoski pristup ophođenja. Zajedništvo braće i sestara predstavlja unutarnu dimenziju kršćanstva. Ono je vidljivo po životu kućne crkve i javnog života u raznim skupinama i područjima života. Crkva, kao jedno srce i jedna duša (Dj 4,32), obavlja djelo služenja (Dj 2,46), živi i širi duhovno bogatstvo kršćanskog optimizma (Dj 2,46). Posebnu pažnju privuklo je drugog dana predavanje Adalberta Rebića iz Zagreba koji je iz bogate biblijske izobrazbe uveo u diskusiju o temi »Pozadi židovsko-grčkog novozavjetnog naslova episkopos, nadglednik, biskup«. Naslov je povezan s pastirskim životom nadgledanja i vodstva. U Djelima apostolskim nije se razlikovalo između episkoposa, nadglednika, biskupa i prezbitera, starješine, svećenika. Naslov je poznat židovskoj baštini, u službi zajednice posebno pri uvođenju u zajednicu kao što je bio slučaj kod kumranskih novaka. U grčkom je svijetu episkopos, nadglednik vršio razne ravnateljske službe. Još nije oblikovan kasniji pojam vođe crkvene zajednice u gradu ili pokrajini. Trećeg je dana govorio Nikola Hohnjec, također iz Zagreba o temi »Molitva između predaje i nevolje (Dj 4,23-31)«. Apostoli su s prazajednicom radi imena Isusa Krista suočeni sa zabranom i progonstvom. Svjesni su već starozavjetnog i novozavjetnog bunta i urote protiv Boga i njegovog Pomazanika. Ne mole međutim za oslobođenje nego pomoć i znakove da hrabro naviještaju Evanđelje. U tome mogu računati na pomoć Duha Svetoga. Istog je dana održao predavanje Ilija Čabraja iz Rijeke »O otvaranju Božjeg naroda prema poganima na primjeru samaritanškog poslanja đakona Filipa (Dj 8,4-25)«. Đakon Filip djelovao je u Samariji čime je započelo proširenje kršćanstva iz Jeruzalema u Samariju pa dalje u heleniistički svijet. Mnoštvo je naroda prihvatilo vjeru i primilo krštenje. To poslanje potvrđuju Petar i Ivan, apostolski prvaci iz izabrane jeruzalemske zajednice. U diskusiju se po potrebi uključio Mato Zovkić, uvaženi bibličar iz Sarajeva. Raspravljao je i Mario Cifrak iz Zagreba koji je na temu Djela apostolskih napisao i doktorsku disertaciju. Na skupu su također sudjelovali Luka Marijanović i Marko Tomić iz Đakova i Božo Odošić iz Sarajeva.

Nikola Hohnjec